

[Terug naar Home](#)

Impact Online - Lente '25

- [Gouda oefent noodsteunpunt](#)
- [Met USAR in Venezuela](#)
- [VRHM bereidt zich voor op verstoringen](#)
- [55+-campagne: samen voorbereid op noodsituaties](#)
- [‘Als de brandweer’ op herhaling](#)
- [Oefenen met autowrakken](#)
- [Droogte 2026: geen verrassingen, wel zorgen](#)
- [RWS: ‘We snappen elkaars positie’](#)

Gouda oefent noodsteunpunt

Een weerbare regio vraagt oefening. Zoals op 19 september in Gouda. Die dag was er in het Ontmoetingscentrum Van Noord een noodsteunpunt ingericht. Verder was er een crisisteam actief op het stadhuis. En VRHM had een coördinatiepunt ingericht. Hoe verliep

deze oefening? Jan Haken, projectleider Noodsteunpunten in gemeente Gouda praat ons bij.

Wat waren de oefenscenario's die jullie met elkaar doorlopen hebben?

Jan: "We oefenden dat er sprake was van langdurige stroomuitval door extreme hitte. Wat gebeurt er dan na acht uur? En wat na 24 uur? Aan de oefening namen zo'n 35 personen deel, waaronder 22 vrijwilligers uit de buurt. Via een oproep in de media en een informatieavond hadden we deze vrijwilligers geworven. Na een korte voorbereiding op de oefendag zelf moesten ze aan de slag."

Hoe zag dat eruit?

"De vrijwilligers kregen allerlei opdrachten met behulp van taakkaarten mee. Daarmee gingen zij aan de slag. Zo kregen zij bijvoorbeeld noodhulpmeldingen binnen, maar ook informatievragen zoals 'Zijn de scholen morgen nog wel open in Gouda?' Zij moesten ook inschatten of hulpvragen doorgezet moesten worden naar het Gemeentelijk Crisisteam voor hulpvragen die wijkoverstijgend zijn en die via dit team naar het coördinatiepunt worden doorgezet wanneer de hulpvraag regionaal uitgezet moet worden."

Wat zijn de geleerde lessen?

"Ik dacht dat we het al redelijk eenvoudig hadden gemaakt, maar het moet nog eenvoudiger. Sommige vrijwilligers liepen vast bij het invullen van formulieren. Ook vonden zij de taakkaarten voor de functies soms net niet duidelijk genoeg. Kleine verbeterpunten waar we aan gaan werken. Een ander punt van aandacht: de vrijwilligers die zich hadden aangemeld waren nu vrijwel allemaal vijftigplussers. Noodsteunpunten zijn van en voor de wijk. Hoe mobiliseren we straks ook andere doelgroepen? Daar moeten we goed over nadenken."

Hoe verliep de samenwerking met het coördinatiepunt?

“Was er sprake van een melding die noodhulp behoefde? Dan werd er door de functionaris een noodhulpformulier ingevuld en via de portofoon contact gezocht met het coördinatiepunt. Daar werd vervolgens bekeken welke opvolging er nodig was. Ook dat lijktje hebben we flink geoefend. Een geleerde les? Dat goed doorvragen essentieel is. Hoe

duidelijker de informatie vanuit een noodsteunpunt, hoe beter vanuit het coördinatiepunt bepaald kan worden welke inzet wel of niet nodig is.”

Hoe gaat het nu verder?

“Eind dit jaar wil de overheid dat alle pilots zijn afgerond en de resultaten daarvan verwerken in een tussen- en eindpublicatie vanuit het NIPV. In de publicatie staat de vraag centraal hoe de continuïteit van noodsteunpunten en coördinatiepunten de komende jaren geborgd zal worden.”

Waarom is het nuttig om te blijven oefenen?

“We kunnen op papier van alles bedenken, maar hoe gaat dat in de werkelijkheid? Vrijwilligers moeten in korte tijd veel snappen: over hoe zij de portofoon moeten bedienen, over etherdiscipline en nog veel meer zaken. Dan helpt het om te oefenen. Bovendien hebben we deze mensen nu enthousiast gemaakt. Ik weet zeker dat zij weer komen als de nood echt aan de man is, dat zij hierover gaan rondvertellen aan vrienden en familie. Want als het echt mis gaat, dan zal de wijk toch zeker ook voor de wijk moeten zorgen. Wij hebben als gemeente dan hele andere dingen te doen en zullen ons noodgedwongen focussen op processen die ook moeten doorgaan. Dan helpt het als we dit al zo goed mogelijk geoefend hebben.”

Samen werken aan een weerbaar Hollands Midden

De pilot Noodsteunpunten gaat de komende weken een nieuwe fase in. Na oefeningen in juli (Leiden), september (Bodegraven-Reeuwijk, Oegstgeest en Gouda) en oktober (Voorschoten en Noordwijk) oefent in december Teylingen met de inrichting en werking

van een noodsteunpunt. De oefeningen helpen om samen te ontdekken wat in de praktijk werkt en waar de aanpak verder verbeterd moet worden.

Wat gebeurt er als voorzieningen langdurig wegvallen? Juist dan is het belangrijk dat inwoners weten waar ze terecht kunnen en dat betrokken organisaties weten wat ze van elkaar kunnen verwachten. Daarom werken gemeenten en Veiligheidsregio Hollands Midden samen aan de regionale pilot Noodsteunpunten. In de oefeningen wordt gekeken hoe een noodsteunpunt in de praktijk functioneert. Hoe komen inwoners binnen met hun vragen? Hoe wordt informatie verzameld en gedeeld? En hoe werken organisaties samen als de gebruikelijke communicatiemiddelen niet beschikbaar zijn?

De pilot is een gezamenlijke inspanning van gemeenten, VRHM en verschillende ketenpartners. Voor de uitvoering wordt samengewerkt met een projectgroep Noodsteunpunten (NSP) en een werkgroep Coördinatiepunten (CP).

Met USAR in Venezuela

De inzet van VRHM-medewerkers speelt zich met enige regelmaat buiten onze regio af. Af en toe overschrijden ze ook de landsgrenzen, bijvoorbeeld als er vanuit het buitenland bijstand wordt aangevraagd van USAR.NL. Eind juni werd Venezuela getroffen door meerdere aardbevingen. Verpleegkundige Richard Kamer en brandweerman Anton

Leeuwenhoek (Gouda) werden samen met andere VRHM-collega's uitgezonden. Hoe kijken zij hierop terug?

“Dit werk is eigenlijk niet in een artikel te vatten”, trapt Anton af. “In ons dagelijkse werk maken we het nodige mee, maar in zo’n rampgebied is alle heftigheid in het kwadraat. Denk alleen al aan de geur, de dode lichamen langs de weg, de chaos. En de risico’s zijn ook groter.”

Hij heeft de nodige USAR-uitzendingen gedaan en weet inmiddels dat de man met de hamer nooit ver weg is. “Dat betekent dat je niet alles moet willen doen, want dat houdt je niet vol, en dan werk je ook niet meer veilig. En veiligheid is en blijft prioriteit één.”

Voor Richard was dit de eerste uitzending, een die hij nooit meer vergeet. “Natuurlijk ben ik goed voorbereid en heb ik de nodige trainingen gehad. Maar daadwerkelijk in zo’n rampgebied zijn? Dat was even schakelen. Ik heb veel steun gehad aan Anton, hij was een van m’n buddy’s daar. Hij weet door al zijn ervaring dat je niet alles kunt doen. Met een klein gebaar kon hij aangeven: ‘Even een stapje terug’.”

Spullen blijven achter

De manschappen kwamen na tien dagen weer thuis, maar bijna alle materialen en het gereedschap bleven achter in het rampgebied. Anton vertelt dat het ministerie van Buitenlandse Zaken beslist of er een USAR-inzet is en dat het ministerie de inzet ook betaalt. “Ik vind het wel mooi dat we in zo’n gebied onze spullen achterlaten. Gereedschap, tenten, zoeklampen, etc. Dat kunnen ze daar zo goed gebruiken.” Richard: “Wij gaan na zeven dagen naar huis, dit is ook wel de tijdsduur waarin je het zoek- en reddingswerk gedaan moet hebben. De kans dat iemand langer overleeft is klein. Maar er is dan natuurlijk nog

heel veel werk voor de lokale bevolking te doen. Het geeft mij een goed gevoel dat de mensen dat met ‘onze’ spullen kunnen doen.”

Echte helden zitten thuis

Als de leden van USAR.nl hun oproep krijgen, laten ze thuis en op het werk alles uit hun handen vallen. Niet voor een korte uitruk of een iets langer incident, maar voor maar liefst tien dagen. Dat zijn naast de reisdagen, zes dagen inzet en twee dagen ontspanning en debriefen om af te schakelen. Richard: “Wij worden daar en bij thuiskomst binnengehaald als helden, the orange angels werden we daar genoemd. Maar wat mij betreft zitten de echte helden thuis. Als mijn vrouw opeens tien dagen verdwijnt, loopt thuis echt niet alles op rolletjes door.” Anton: “Op het werk pakken je collega’s zonder problemen een extra shift, alles draait gewoon door, de flexibiliteit is groot. En wat ik erg kan waarderen is dat de veiligheidsregio goed voor ons thuisfront zorgde. Tweemaal per dag was er een interne update over de missie, inclusief leuke feitjes en foto’s. Ook was er halverwege de week een bijeenkomst voor familie en naasten en vanuit de directie zijn er bezoeken afgelegd.”

Wat doet USAR?

De afkorting USAR staat voor Urban Search and Rescue. Gespecialiseerde reddingsteams van USAR vanuit de hele wereld helpen bij rampen en zware ongevallen, zoals aardbevingen of ingestorte gebouwen. Met gespecialiseerde apparatuur en honden wordt gezocht naar overlevenden onder het puin. Het team van USAR.NL is multidisciplinair samengesteld met experts van brandweer, politie, defensie en ambulancedienst. Het team vanuit Hollands-Midden wordt aangeduid als ‘Delta’, andere Nederlandse regio’s vaardigen de teams Alpha, Bravo en Charlie af. Afgelopen jaren is USAR.NL actief geweest in onder andere Beiroet (2020, havenexplosie), Turkije (2023, aardbeving) en ook in Nederland (ondersteuning bij natuurbranden in mei 2026).

VRHM bereidt zich voor op verstoringen

Wat als de stroom 72 uur uitvalt? Is VRHM daar goed op voorbereid? Op dit moment wordt er binnen het programma Bedrijfscontinuïteitsmanagement (BCM) hard aan gewerkt om onze continuïteit te versterken. Want het antwoord stelt nog niet honderd procent gerust.

Hoe bereiden we ons voor op verstoringen, zoals cyberaanvallen, stroomuitval, pandemieën of natuurrampen? Is VRHM er klaar voor als we getroffen worden door 72 uur stroomuitval? Leendert Klok, projectleider BCM bij VRHM: “Het eerlijke antwoord is: nee. We hebben bijvoorbeeld onvoldoende noodstroomvoorzieningen. Telecom valt na ongeveer vier uur uit en ons C2000-systeem na zes tot acht uur. De accu’s van onze uitrukvoertuigen zijn zonder aangesloten te zijn op stroom na zo’n achttien uur leeg en daardoor zonder maatregelen niet meer uitrukgereed.”

Snel spoor

Werk aan de winkel dus. Voor VRHM is dat reden voor aanvullende maatregelen. Leendert: “Zo krijgt elke kazerne een noodstroomvoorziening. Ook schaffen we voedselpakketten en genoeg water aan zodat elke kazerne 72 uur zelfvoorzienend kan zijn. Verder krijgen kazernes opslagtanks voor brandstof en schaffen we twee extra aanhangers aan om brandstof van a naar b te kunnen brengen.”

Het benodigde budget werd gevonden in een overschot op de begroting van 2025.

Terugvaloptie voor C2000

En dan ligt er ook nog het belangrijke vraagstuk van communicatie. Hoe communiceren we straks met elkaar als de stroom uitvalt? Leendert: “Op dit moment wordt er gewerkt aan een landelijke oplossing, als terugvaloptie voor het geval dat C2000 uitvalt. Maar niet alles

valt binnen de scope van die zoektocht: we zullen ook regionaal iets moeten verzinnen. Communiceren via satelliettelefoons bijvoorbeeld, of met hulp van de zendamateurs van DARES of via Noodnet (NCV), een speciaal telefoonnet dat in de jaren negentig ontworpen is voor in crisisruimtes.” Dit najaar komt daar mogelijk meer duidelijkheid over, verwacht hij.

Veerkracht en inventiviteit

Hoewel we er dus nog niet zijn en de stroom voorlopig nog even niet langdurig mag uitvallen, is Leendert best tevreden over hoe het nu gaat: “Alleen zou ik soms wel willen dat het net wat sneller gaat.” Tegelijkertijd is ook goed te verklaren dat alles soms net even wat langer duurt. Leendert: “Zo lijkt het bijvoorbeeld best een overzichtelijke opgave om noodaggregaten voor kazernes aan te schaffen. Maar bij elke actie die we in gang zetten krijgen we meteen veel vragen terug. En dat zorgt weer voor nieuw zoekwerk.”

Hij verwacht dat we er eind van dit jaar een stuk beter voor staan. “De aanbestedingen zijn inmiddels uitgezet. Dan duurt het doorgaans nog een week of zes voordat de partijen bekend zijn die de materialen kunnen leveren. Daarna is de volgende vraag hoe snel dat kan gebeuren. Ik hoop nog dit jaar.”

Ondertussen worden alle kazernes alvast gereedgemaakt om de noodstroomaggregaten aan te kunnen sluiten zodra ze zijn geleverd. En mocht het onverhoopt eerder misgaan? Dan vertrouwt Leendert op de veerkracht en inventiviteit van VRHM. “We zijn creatief genoeg om te doen wat nodig is. Iedereen voelt aan dat dit een belangrijk onderwerp is. Dus daar komen we wel uit.”

Veiligheid is niet zelfsprekend. De wereld en dreigingen veranderen, geopolitieke ontwikkelingen volgen elkaar in hoog tempo op. In het midden van die verandering en dreiging is Nederland kwetsbaar.

We zijn steeds afhankelijker van digitale en centrale systemen. Voor stroom. Water. Communicatie. Geld. Contact houden. En die systemen zijn kwetsbaar. We bereiden ons als veiligheidsregio voor op allerlei scenario's. Ook op 72 uur stroomuitval, militaire en hybride dreiging. Centrale vragen zijn: wat betekent het voor ons als organisatie? Wat betekent het voor onze regio en inwoners?

- Het programma Bedrijfscontinuïteitsmanagement houdt zich bezig met de voorbereidingen op de gevolgen van acute 72 uur stroomuitval voor de eigen organisatie en het borgen van de continuïteit van de eigen organisatie.
- Het programma Weerbaarheid & Veerkracht helpt gemeenten bij het vergroten van de weerbaarheid en zelfredzaamheid van de burgers. Het deelproject Noodsteunpunten helpt gemeenten om hun burgers van stroom te voorzien tijdens langdurige stroomuitval.
- Het programma Militaire en Hybride Dreigingen heeft als doel de veiligheidsregio, gemeenten en regionale partners voor te bereiden op de gevolgen van militaire en hybride dreigingen.

55+-campagne: samen voorbereid op noodsituaties

Stel een noodpakket samen

Check wat jij
al in huis hebt!

Hoe voorkom je brand en wat doe je als er toch brand uitbreekt? Met die vragen richt VRHM zich al langere tijd specifiek op 55-plussers. De campagne krijgt nu een vervolg waarin Brandveilig Leven samen met Crisisbeheersing de verbinding legt met de landelijke campagne 'Denk Vooruit'. Daarbij draait het niet alleen om wat je zelf kunt doen, maar vooral ook om wat je samen met anderen kunt doen.

"Het bruggetje is samenredzaamheid", vertelt Noor Winkel, coördinator Brandveilig Leven bij VRHM. "Veel 55-plussers wonen in een appartementencomplex, maar ook in een straat met losse woningen heb je mensen om je heen. Je kunt hulp bieden aan iemand die bijvoorbeeld slecht ter been is. Praat met je burens en je netwerk: wat doe je als er iets gebeurt?"

Noodpakket, noodplan en elkaar helpen

De nieuwe campagne-uitingen sluiten aan bij de landelijke Denk Vooruit-campagne en geven 55-plussers drie concrete handvatten: stel een noodpakket samen, schrijf een

noodplan en praat met elkaar over een noodsituatie. De boodschap daarbij is: samen sta je sterker. Zo bouwt Brandveilig Leven voort op de bestaande campagne. Die begon bij het voorkomen van brand en ging vervolgens over wat je kunt doen als er toch brand ontstaat. Noor: “Daarna zijn we gaan kijken: hoe kun je dat samen doen? Hoe help je bijvoorbeeld je burens bij brand? Nu maken we de stap naar andere noodsituaties. Hoe bereid je je daarop voor?”

Toolkit voor gemeenten

VRHM biedt alle gemeenten in Hollands Midden campagnemateriaal aan. Gemeenten bepalen zelf welke middelen ze inzetten. Ze kunnen kiezen uit onder meer posters, teksten voor sociale media, persberichten en puzzels voor ouderen. In Noordwijk verschenen de campagnebeelden al opabri's. Ook woningcorporaties, welzijnsorganisaties en ouderenbonden kunnen de middelen inzetten.

De campagne richt zich bewust op 55-plussers. Volgens Noor is dit een groep waarbij met gedragsverandering nog relatief veel effect kan worden bereikt. “Als mensen ouder worden, zien we in de cijfers dat gedragsverandering lastiger wordt.”

De campagne wil mensen op een positieve en laagdrempelige manier in beweging krijgen. Daarbij kiezen we voor een vriendelijke en herkenbare uitstraling, met mensen uit dezelfde leeftijdscategorie als de doelgroep. “We willen mensen informeren over risico's, maar ze niet bang maken”, zegt Noor. “Je neemt een boodschap eerder aan van iemand die je vertrouwt. Daar hebben we bij de beelden over nagedacht.”

Van boodschap naar gedrag

VRHM onderzoekt ook of de campagne mensen daadwerkelijk aanzet tot ander gedrag. Een onderdeel is de vluchtsleutel. Deelnemende gemeenten en woningcorporaties delen een sleutelhanger uit waar bewoners bijvoorbeeld hun reserve huissleutel aan kunnen bevestigen. De bedoeling: de sleutel op een vaste, goed bereikbare plek op de vluchtroute hangen, zodat die bij een noodsituatie snel te vinden is. Via een QR-code kunnen deelnemers vervolgens aangeven of ze dat daadwerkelijk hebben gedaan. Van de mensen die de enquête tot nu toe invulden, geeft 67 procent aan de vluchtsleutel te hebben opgehangen.

‘Als de brandweer’ op herhaling

VRHM werkt mee aan een nieuwe serie afleveringen van 'Als de brandweer'. De eerste opnames van uitrukken zijn al gemaakt. Dat duurt tot medio november. Wanneer de afleveringen worden uitgezonden op RTL5/Videoland is nog niet bekend.

'Als de Brandweer' is een Nederlandse reality- en reportageserie waarin kijkers van heel dichtbij het werk van de brandweer kunnen volgen. Brandweerlieden worden gevolgd vanaf het moment dat een melding binnenkomt tot en met de daadwerkelijke inzet. Daarbij komen niet alleen branden voorbij, maar ook verkeersongelukken, reanimaties, waterongevallen, beknellingen en dierenreddingen. Door onder meer bodycams en andere camera's krijg je als kijker het gevoel dat je met de brandweer mee uitrukt.

Realistisch beeld

Die serie krijgt deze winter een vervolg. En net als destijds doet VRHM weer mee. Annemarie Moeijes, clustermanager vrijwillige kazernes: "Het is een mooie manier om een realistisch beeld te schetsen van hoe wij als brandweer opereren, veelal met vrijwilligers. De producent heeft aangegeven juist aan dat vrijwillige aspect meer aandacht te willen besteden: hoe ziet zo'n vrijwilligersgroep eruit, wat betekent het om vrijwilliger te zijn? Het gaat ze dus niet alleen om sensationele inzetten. Ons kan dat wellicht weer helpen bij het werven van nieuwe medewerkers."

De kazernes van Noordwijk, Leiden-Noord, Nieuwerkerk aan de IJssel, Waddinxveen en Gouda doen mee. Annemarie: “Hierbij moet gezegd worden dat niemand verplicht is om mee te werken. De ploegen die meewerken dragen GoPro’s zodra er een uitruk is. De beelden die zij tijdens een uitruk maken gaan naar de producent die daar een ruwe montage van maakt. Vervolgens krijgen de ploegen die montage te zien en vinden er nog wat aanvullende interviews plaats om de uitrukbeelden van context te voorzien. Uiteindelijk krijgen we ook de slotversie van de uitzendingen te zien. Pas als alle partijen het eens zijn kan uitzending plaatsvinden. Ook wordt alles in het werk gesteld om de privacy van onze collega’s, andere hulpdiensten en omstanders te waarborgen”.

Hulpverlening staat voorop

De eerste incidenten in Hollands Midden zijn al vastgelegd. De opnames duren nog tot eind november. Annemarie: “Uitgangspunt is uiteraard dat iedereen met een camera normaal zijn werk doet. De hulpverlening aan onze inwoners staat altijd voorop.”

VRHM is niet de enige veiligheidsregio die meedoet aan de opnames voor het programma. Ook vanuit andere regio’s gaan ploegen met bodycams op pad.

Benieuwd? Je kunt seizoen 1 (2024) en 2 (2025) terugkijken op Videoland.

Oefenen met autowrakken

Verkeersongevallen horen bij de dagelijkse praktijk en regelmatig is daarbij hulp van de brandweer nodig om branden te blussen en slachtoffers te redden. Daarom is het fijn dat onze kazernes kunnen oefenen met wrakken. Daar komt heel wat bij kijken.

Autohandel H. Schneider uit Lisse levert wrakken aan de veiligheidsregio's Hollands Midden en Kennemerland. In totaal gaat het om zo'n 600 voertuigen per jaar. In Hollands Midden staan ongeveer 180 wrakken bij kazernes en het Regionaal Oefencentrum Brandweer in Waddinxveen. Daarnaast vinden speciale leveringen plaats voor realistische oefeningen op locatie, zoals bij boerderijen, gemeentewerven en Veiligheidsdagen.

Netjes en schoon

Bij het leveren van wrakken moet worden voldaan aan diverse kwaliteitseisen. Schneider bezorgt de wrakken zonder motor. De eis is wel dat het voertuig nog rollend is, zodat het eenvoudig kan worden verplaatst. Voor duik oefeningen gaan vanwege milieuaspecten ook de accu en de tank eruit. Voertuigen worden door Schneider netjes en schoon afgeleverd. Er mag bijvoorbeeld geen olie en vloeistof achterblijven. Omdat het specialistisch werk betreft en er qua leveringen flexibiliteit wordt gevraagd, houdt bij Schneider één medewerker zich volledig bezig met de leveringen aan de brandweer.

Continuïteit is een andere belangrijke factor; de autohandel moet altijd kunnen leveren. Dat is niet makkelijk. “De concurrentie is moordend”, zegt eigenaar Herman Schneider. “In de begintijd konden we nog voor 50 euro een wrak op te kop tikken. Tegenwoordig liggen de inkooprijzen rond de 200 en 250 euro. Voor speciale voertuigen, zoals elektrische auto’s en vrachtwagens, is dat nog een stuk hoger.” De brandweer kan speciale wensen indienen: een bepaald merk, vijfdeurs, een reeks auto’s met dezelfde kleur. “En soms koop ik ongevraagd een interessant object in”, vertelt Herman. “Laatst nog een Poolse ambulance. Die komt ongetwijfeld ergens van pas.”

Specifieke verzoeken

Tot slot kan Schneider op de werkplaats ook specifieke beschadigingen aanbrengen op de voertuigen. Bijvoorbeeld als de brandweer scenario’s wil oefenen waarbij een auto om een boom is gevouwen of ondersteboven is komen te liggen. Bij duik oefeningen assisteert Scheider regelmatig door auto’s met een kraan in het water te leggen. Bijzonder werk? “In het begin was dat zeker zo”, zegt Herman. “Zagen we onze auto’s terug op televisie als Hart van Nederland verslag deed van een Veiligheidsdag. Na al die jaren is het gewoon werk geworden, al is het nog steeds leuk om op allerlei plekken in de regio te komen. Ik ben er vooral trots op dat we van dit specialisme een geoliede machine hebben gemaakt.”

Droogte 2026: geen verrassingen, wel zorgen

De zomer van 2026 kenmerkte zich door een lange aaneengesloten periode van droogte. Voor het werk van VRHM betekende dit vooral vaker uitrukken om natuurbranden te bestrijden. In dat kader was er een publiekscampagne, waarbij flyers zijn uitgedeeld op campings en bij strandovergangen. Daarnaast adviseerden we vanwege de hitte om enkele evenementen af te gelasten. Voor het overige waren de gevolgen te overzien.

“Het thema droogte heeft een nadrukkelijke plek in ons Regionaal Risicoprofiel”, vertelt adviseur crisisbeheersing Ingrid Nieuwenhuis. “We hebben de risico’s geïnventariseerd en daardoor weten we wat ons te wachten staat en wat ons handelingsperspectief is.”

Deze zomer was voor het eerst een belangrijke rol weggelegd voor het VeiligheidsInformatieKnooppunt (VIK). Ingrid: “Met behulp van data en informatie-uitwisseling hadden we een actueel beeld van de situatie in de regio. Het was mooi om te ervaren dat de praktijk liet zien wat in ons Regionaal Risicoprofiel staat omschreven. We werden nergens door verrast. Op deze manier monitoren geeft rust.”

Stabiliteit van waterkeringen

Waar nodig zocht VRHM contact met ketenpartners. Zoals met het Hoogheemraadschap van Rijnland, waarbij het voornamelijk ging over de stabiliteit van waterkeringen en de waterkwaliteit. “Door aanhoudende droogte komen er scheuren in dijken en kades, met name als sprake is van veengrond”, licht Erik van der Linden, crisisadviseur bij het

Hoogheemraadschap van Rijnland, toe. “Daardoor ontstaat een risico op grondafschuivingen en overstromingen. Dat hebben we in 2021 meegemaakt bij Reeuwijk.”

“Bij extreme droogte controleren we alle keringen in ons gebied, in totaal 1250 kilometer”, vervolgt Erik. “Dat is een enorme klus. Deze zomer waren er drie situaties waarbij we acuut scheuren moesten dichten om een incident te voorkomen. Dat klinkt misschien heftig, maar als waterbeheerder maak ik me daar niet heel veel zorgen over.”

Opschalingen door het Hoogheemraadschap worden vermeld in het Landelijk Crisis Management Systeem (LCMS), zodat alle ketenpartners op de hoogte zijn. Dat kan aanleiding zijn voor verder overleg. Ingrid: “Wij hebben behoefte om de situatie te duiden. Waar hebben we het precies over? Kunnen we ons al voorbereiden?”

Intensiever overleg

Zowel Ingrid als Erik benadrukken dat het ketenoverleg de afgelopen jaren veel intensiever is geworden. “Dat begint al als wij onze ketenpartners uitgebreid betrekken bij ons Regionaal Risicoprofiel”, zegt Ingrid. “Ook in de koude fase van aankomende risico’s weten we elkaar steeds beter te vinden, wat helpt ter voorbereiding op een daadwerkelijke crisissituatie.” Erik: “Droogte is er weliswaar niet van de ene op de andere dag – het is een sluipmoordenaar – maar de impact op de regio is groot. We beseffen dat we elkaar hard nodig hebben en nemen kennis van elkaars werk en processen. Daardoor kunnen we in de warme fase ook sneller besluiten nemen.”

Het Hoogheemraadschap en VRHM hadden onder meer ook contact over botulisme/blauwalg – met betrekking tot open zwemwater en de inzet van duikers – en de aanwezigheid van voldoende bluswater. Het Hoogheemraadschap had bovendien de handen vol aan de dreigende verzilting – de toename van het zoutgehalte in oppervlaktewater en de bodem. Erik: “Doordat de toevoer van zoet water via de Rijn afneemt, komt het zeewater verder landinwaarts en tegelijkertijd neemt via het grondwater ook het zoutgehalte in de bodem toe. Dat heeft grote gevolgen voor natuur en landbouw.”

Aan het infuus

Onze regio heeft echter een belangrijk voordeel: negentig procent van het gebied ligt onder NAP. “Daardoor zijn we in staat om op kunstmatige wijze het water door te spoelen”, legt Erik uit. “We kunnen de kraan openzetten. Via het Amsterdam-Rijnkanaal in het noorden kunnen we via de zogenoemde Klimaatbestendige Wateraanvoer (KWA) extra zoet water de regio in pompen. Afgelopen zomer hingen we echt aan het infuus. Verder hebben we stroomrichtingen omgedraaid, een schot geplaatst bij de Bollenstreek en waterbergingen bij Reeuwijk en Zoetermeer als extra buffer aangelegd voor het geval de droogte nóg langer zou aanhouden. Daarmee was onze gereedschapskist leeg...”

Die conclusie geeft stof tot nadenken voor de toekomst. Erik: “Bij extremen, zoals de afgelopen droogteperiode, nemen de keteneffecten toe en kan de openbare orde meer en meer in het geding komen. Het Hoogheemraadschap houdt nu een kunstmatige situatie in stand. Je kunt je afvragen of onze waterhuishouding op den duur nog wel maakbaar is.”

RWS: 'We snappen elkaars positie'

In de toekomst komen vaker langdurige wegafsluitingen voor. Dat komt omdat veel bruggen en kunstwerken van net na de oorlog in slechte staat verkeren en om onderhoud vragen. Vaak is er dan geen doorgang mogelijk voor nood- en hulpdiensten, of maar heel beperkt. Dat vraagt om creatieve beheersmaatregelen en frequent overleg, stelt Mario Steenbergen, adviseur verkeer bij Team Mobiliteit van Rijkswaterstaat West-Nederland Zuid.

Hij houdt zich bezig met planningen van wegwerkzaamheden. Ook is hij betrokken bij de aanleg van nieuwe wegen. Verder onderhoudt hij contacten met andere wegbeheerders, nood- en hulpdiensten en aannemers die voor RWS aan de slag gaan.

Kunnen nood- en hulpdiensten hun werk nog wel doen als er wegwerkzaamheden plaatsvinden? Dat is vast onderdeel van overleg tussen Rijkswaterstaat (RWS) en VRHM. Mario Steenbergen ziet dat er in dat overleg al heel veel goed gaat: "Er is begrip voor elkaars positie en we weten elkaar te vinden."

Regionaal afstemoverleg

Regelmatig komt hij bovendien vertegenwoordigers van VRHM tegen. Mario: "Zo hebben we vier keer per jaar een regionaal afstemoverleg met wegbeheerders en hulp- en

nooddiensten. Dan nemen we de plannings van wegwerkzaamheden door en we bespreken mogelijke problemen en uitdagingen.”

Staat er een groot werk of een meerdaagse afsluiting op het programma? Dan wordt er vaak ter voorbereiding een workshop gegeven door de uitvoerende aannemer. Mario: “Aan de orde komt dan welke werkzaamheden plaatsvinden en wat dat precies betekent. Standaard is er dan ook aandacht voor de nood- en hulpdiensten. Want stel bijvoorbeeld dat er sprake is van rijbaanbreed asfalteren. In dat geval moet er een oplossing komen, zodat de aanrijtijden van hulpdiensten niet in gevaar komen.”

Mario krijgt tussendoor ook regelmatig telefoontjes van VRHM-medewerkers. “Bijvoorbeeld over een op handen zijnde nachtafsluiting. “Dan is vaak de vraag: ‘Kunnen we er dan wel doorheen?’ Of ik krijg een belletje omdat er in het systeem van VRHM iets anders staat dan in dat van ons. In dat geval geeft een telefoontje vaak duidelijkheid.” En uiteraard komt het ook weleens voor dat er met spoed iets aan een weg moet gebeuren. Mario: “In dat geval druk ik de aannemers op het hart dat goed met VRHM te communiceren.”

Blijven praten

Daarmee is een werkwijze gecreëerd die voor zowel VRHM als Rijkswaterstaat goed werkt, denkt Mario. “In het verleden was er nog wel eens frustratie omdat de koppeling van SPIN, ons aanvraagportaal voor wegwerkzaamheden, niet optimaal aansluit op Melvin, het systeem waar VRHM mee werkt. Maar sinds wij wekelijks een mail sturen met alle werkzaamheden die eraan komen is dat voor iedereen helder. Bovendien werken wij aan een nieuw aanvraagportaal dat wel goed communiceert met Melvin.”

Zo doorgaan zoals we dat nu al doen, dat is daarom zijn advies aan VRHM. “We hebben begrip voor elkaars positie. We weten elkaar te vinden. En we snappen elkaars mogelijkheden en onmogelijkheden. Dat zo houden, dat lijkt me belangrijk. Zeker met het oog op meer onderhoudswerkzaamheden in de toekomst. Blijven praten dus. Want dat zal hard nodig blijven.”